

Ауадағы газдар қатынасының маңызы

Дайындаған: Төлеген Ақерке
9"А"

Мазмұны:

- Мақсаты
- Оттегінің мөлшерінің маңызы
- Көмірқызқыл газының пайыздық мөлшерінің маңызы
- Практикалық жұмыс
- Қорытынды
- Қолданылған әдебиет

Мақсаты:

-қазіргі кездегі газдар қатынасының барлық ғаламшарға, оның тұрғындарына өте маңызды екенін дәлелдеу

Гипотеза:

-егер ауадағы газдар қатынасы өзгерсе, барлық қоршаған ортада, ғаламшарымызда дисбаланс пайда болады

Тақырып өзектілігі:

-түрлі адамдардың / зауыт- фабрикалардың атмосфераға кері әсер беретін тәжірибелерін тоқтатуға ықпал ету, оларды азайту

Ауадағы газдардың пайыздық мөлшері

Ауадағы қазіргі газдар қатынасы кезінде Жерге түскен ғарыштық денелерінің булануынан және жанартаулардың атқылауы кезінде бөлінген газдардың әсерінен осындай болып тұр.

Бүгінгі күні ауада:

- 78,084 % - азот
- 20,946 % - оттегі
- 0,932 % - аргон
- $3,95 \cdot 10^{-2}$ % - көмірқышқыл газы

Және осыдан басқа неон, гелий, метан, криптон, сутек, ксенон газдары ауада бар.

Ауада тіпті су да болады, оның көлемі 0,5 %-дан 2,5 %-ға дейін жете алады.

Оттегінің 20,946 % болып қалуының маңызы неде?

Ең алдымен, оттегі – күшті тотықтырғыш, ал егер ол мысалға екі немесе үш есе көбейіп кетсе, көптеген тотығу үрдістері өте тез жүре бастайды, өрттер көбейеді, адамдар өте аз, бірақ интенсивті өмір сүреді. Автомобиль бензинді көп тұтынбаушы еді, адамның танып білуге қызығушылығы артып, есте сақтау қабілетіміз дамушы еді.

Бірақ, жәндіктердің, шыбын-шіркейлердің, өрмекшілердің дене көлемі ұлғаюшы еді, себебі олардың дене көлемі атмосферадағы оттегінің пропорцияларына тәуелді.

Оттегінің 20,946 % болып қалуының маңызы неде?

Егер атмосферадағы оттегі саны азайса не болушы еді?

-адамдар күйіп кетеді. Оттек молекулалары біздің терімізді ультракүлгін сәулелерден қорғайды.

-күн сәлелерін шағылыстрыатын денелер мөлшері оттеппен бірге азаяды да, аспан қараяды.

-адамдар мен жануарлардың ішкі құлағы жарылып күтуі мүмкін, себебі атмосфералық қысымның шамамен 21 % жоқ болып кетеді.

-су кейбір мөлшерде буға айналып кетеді. Бұл бу ғарышқа ұшып кетуі мүмкін.

Көмірқышқыл газының $3,95 \cdot 10^{-2} \%$ болуының маңызы

- Ол инфрақызыл сәулелерді жұтып, басқа түрде бөледі (түрлі электро-магнитті толқындардың ұзындықтарында), бұл үрдіс осы толқындардың Жерден ғарышқа сәулеленуін төмендетеді, бұл жылыжай эффектiне әкеледі.
- Егер ол тым көп болып кетсе, мұхиттардың закисление әкеледі. Адамдарға тыныс алу қиын болып кетеді, өсімдіктер әлемінің үлкен бөлігі жойылады.

Практикалық жұмыс

- Өкінішке орай, практикалық жұмыс жүзеге аса алмады.
- Біз заттардың таза оттекте болса, коррозияға ұшырайтынын, жақсы жанатынын, ал CO₂ керісінше әсер тигізетінін білгендіктен өзіміз қорытынды шығара аламыз.

Қорытынды

- Ауадағы газдардың қатынасының өзгеруі үлкен жаһандық мәселелерге әкелуі мүмкін және осының алдын алу шараларын қолдану керек.

Қолданылған әдебиеттер:

- https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%82%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0_%D0%97%D0%B5%D0%BC%D0%BB%D0%B8#.D0.A1.D1.82.D1.80.D0.BE.D0.B5.D0.BD.D0.B8.D0.B5_.D0.B0.D1.82.D0.BC.D0.BE.D1.81.D1.84.D0.B5.D1.80.D1.8B
- https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%B3%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D0%B8%D1%81%D0%BB%D1%8B%D0%B9_%D0%B3%D0%B0%D0%B7_%D0%B2_%D0%B0%D1%82%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5_%D0%97%D0%B5%D0%BC%D0%BB%D0%B8#.D0.A0.D0.BE.D0.BB.D1.8C_.D0.B2_.D0.BF.D0.B0.D1.80.D0.BD.D0.B8.D0.BA.D0.BE.D0.B2.D0.BE.D0.BC_.D1.8D.D1.84.D1.84.D0.B5.D0.BA.D1.82.D0.B5